

روش شناسی نقد روایات تفسیری از منظر آیت الله معرفت با تکیه بر آیه ۱۱۹ بقره مدرسه علمیه تخصصی عالی کوثر

هنگامه آراسپ^۱، حجت الاسلام دکتر قمرزاده^۲

۱- نویسنده مسئول

۲- راهنما

چکیده

نوشتار حاضر مدل نقد آیت الله معرفت در کتاب «التفسیر الاثری الجامع» بر پایه روایات تفسیری استوار می باشد که با استفاده از روش توصیفی تحلیلی و منابع کتابخانه ای و نرم فزاری، بعد از خوانش معیارهایی در نقد و فهم اینگونه روایات از دانشمندان و اهل فن به این نتیجه می رسد که ایشان؛ در نقد احادیث به ویژه روایات تفسیری، نقد محتوایی را در کنار توجه به سند راهگشا و نقد سندی را در مرتبه ی دوم می دانند و درمبانی نقد سندی، اخبار افراد مشهور به صدق را پذیرفته، و روایات افراد مشهور به خیانت را مردود دانسته و در روایات افراد مجهول تأمل دارند. و در نقد سندی به نمونه هایی از روایات: موقوف، مجهول، منکر، شاذ، مرسل، معضل و .. اشاره می کنند. و برای نقد داخلی یا متنی، معیارهایی از جمله، عرضه حدیث بر قرآن، عرضه بر سنت قطعی، عرضه بر مسلمات تاریخی، عرضه بر علم قطعی و عدم شباهت روایت به کلام معصوم (ع) را برمی گزینند و در سیر نقد خود بر روایات، بعد از بیان تفسیر آیه از دیدگاه خود و برخی از مفسرین، روایاتی که در رابطه با آن آیه آمده است را آورده و بایان نظر دانشمندان و اهل فن مورد بررسی قرار می دهند. لذا در این مطالعه با کنکاش در روایات قرائت قراء بر آیه ۱۱۹/بقره، قرائت مشهور را مورد تأیید قرارداد و بایان دیدگاه سیوطی و طبری، در کنار گذاشتن این دو خبر. اولاً بخاطر ضعف سند و پیچیدگی اش ثانیاً بخاطر مخالفت با سیاق آیه و دلیل عقلی حاکم بر آن، و با تکیه بر علم پیامبر از حقیقت امر و استعانت بر آیه ۲۱۹ سوره شعرا، روایات مذکور را با استفاده از سبک نقد محتوایی و سندی و بر پایه استدلال مخصوص به خود رد می فرمایند.

کلید واژه: روش شناسی، نقد روایات، آیت الله معرفت، دانشمندان، آیه ۱۱۹ بقره